

”Elegantti verkko täynnä syvälle vajonneita salaisuuksia.”
THE NYT BOOK REVIEW

SELVIITYJÄT

MENESTYSTRILLERI KESYTTÖMÄLTÄ TASMANIAN RANNIKOLTA

JANE HARPER

TAMMI

JANE HARPER:

Kuiva kausi (2016, suom. 2019)
Luonnonvoimat (2017, suom. 2020)
Kadonnut mies (2018, suom. 2021)
Selviytyjät (2020, suom. 2022)

JANE HARPER

Selviytyjät

Suomentanut Viia Viitanen

TAMMI

HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos *The Survivors* ilmestyi Australiassa 2020.

Copyright © 2020 by Jane Harper

Suomenkielinen laitos © Viia Viitanen ja Tammi 2022

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-4010-7

Charlottelle ja Tedille

Prologi

Nainen olisi – melkein – voinut olla yksi Selviytyjistä. Hän seisoi siinä valonkajossa selin katsojaan, ja suolavesi liplatti hänen jaloissaan. Sitten hän liikahti. Se oli vain pieni painopisteen muutos ja hengähdys, mutta riitti rikkomaan illuusion ennen kuin se ehti valmiiksi asti.

Nainen katsoi edelleen pois päin, katse kiinnittyneenä johonkin, mitä mies ei pystynyt pimeässä erottamaan. Jos-sain murtui aalto. Kylmä merivesi syöksähti miehen jalkoja vasten ja sihisi valkoisena naisen paljaiden säärienvyöryllä. Mies katseli, kuinka nainen kurotti vapaalla kädellään alas ja kokosi hameenhelman polvien yläpuolelle. Utuisen kostea ilma sai t-paidan liimautumaan naisen selkään ja vyötäröön.

Uuden mainingin noustessa pohjavirtaus tuntui jo niin voimakkaana, että se sai miehen astumaan lähemmäs. Nainen ei huomannut sitä. Hän oli kumartunut hiukan eteenpäin katsomaan jotakin vedessä olevaa, ja hopeinen kaulaketju kimalteli hänen solisluutaan vasten. Kun vesi vetäytyi taas alemmas, nainen irrotti otteensa helmasta ja nosti kättään pyyhkäistäkseen olan yli valahtaneen poninhännän sivuun. Hänen hiuksensa olivat kosteudesta ras-kaat. Hän pyyhkäisi suupieleensä takertuneen yksittäisen

suortuvan irti, ja sormenpäät sipaisivat huulia. Mies tunsi rintansa ja hartioidensa jännittyvän.

Jos aiot tehdä sen...

Ajatus kuiski miehelle aallon kohinan alta. Hän tunsi jälleen pohjavirtauksen paineen. Hetken hän taisteli sitä vastaan, otti sitten taas askeleen lähemmäs. Nyt nainen kuuli tai ainakin aisti hänet, häiriön luonnon virtaavassa rytmissä.

Jos aiot tehdä sen...

Nainen nosti katseensa. Mies veti suolaista ilmaa sisäänsä.

Tee se nyt.

1. luku

Kieran toivoi, että turtuisi jo. Yleensä meren hyinen polte vaimeni nopeasti neutraalimmaksi, mutta vaikka minuutit kuluivat, hän tunsi kylmyyden edelleen. Hän jännittyi ottamaan uuden aallon vastaan, kun se murtui ihoa vasten.

Vesi ei edes ollut kovin kylmää, hän vakuutteli itselleen. Ei näin kesän päätteeksi, kun iltapäivän aurinko vielä lämmitti parhaansa mukaan. Se oli selvästi ennemminkin kananliha- kuin hypotermiatasoa. Kieran tiesi kuvailleensa vielä huomattavasti tätäkin kylmempää vettä ”sopivaksi” – tosin vain täällä Tasmaniassa, missä pientä saarta ympäröivän meren lämpöisyys oli suhteellinen käsite.

Sydney – Kieranin päässä kaikuva ääni muistutti epäilyttävästi hänen veljensä ääntä – *on tehnyt sinusta nössön.*

Ehkä. Mutta ongelma piilikin siinä, että hän ei halkonut meren sineä hengitys rinnassa paisuen ja ohi virtaavan veden kohina korvissaan, hänen ja seuraavan lähimmän maakaistaleen välissä satoja kilometrejä levotonta merta, vaan seisoi hiljaa paikallaan vyötäröön ulottuvassa vedessä kolmen metrin päässä rannasta.

Tytär torkkui maitotokkurassa hänen paljasta rintaansa vasten kuivaan pyyhkeeseen käärittynä. Pieni

aurinkohattu suojasi tytön suljettuja silmiä. Audrey oli nyt kolmen kuukauden ikäinen ja alkoi tuntua painavalta. Kieran liikahti hiukan, sulki jalkojaan nuolevan kylmyyden ja hartioidensa hienoisen kolotuksen mielestään ja antoi tyttärensä nukkua.

Audrey ei ollut hänen ainoa seuralaisensa. Kieran katsoi tyttöystävänsä, joka makasi rannalla selällään täysissä pukeissa, toinen käsivarsi silmien päällä ja suu rennoksi valahtaneena. Mian pää lepäsi rullalle käärityllä pyyhkeellä, ja hänen pitkät, tummat hiuksensa olivat levinneet viuhkaksi hiekalle. Hän pystyi nykyään nukahtamaan minne vain, kuten Kieran itsekin.

Juuri muita rannalla ei sitten ollutkaan. Vähän aiemmin heidän ohitseen oli vaeltanut käsi kädessä ja paljain jaloin teini-ikäinen pari, jota Kieran ei ollut tunnistanut, ja vähän kauempana nuori nainen oli heidän tulostaan asti tutkinut rantahiekkaa ilmeisesti hyvien löytöjen toivossa. Kuumimman kesäsesongin aikaan Evelyn Bayssa oli kaksi kesävierasta jokaista kaupungin yhdeksäsataa asukasta kohti, mutta nyt suurin osa lomailijoista oli palannut todelliseen elämäänsä mantereelle ja kauemminkin.

”Hei!”

Kieran kääntyi kuullessaan tutun äänen. Yhdeltä poluista, joita pitkin pääsi sään pieksmien rantatalojen vieritse hiekalle, asteli mies. Hän korjasi kulunutta reppua parempaan asentoon olallaan ja virnisti Kieranille. Hänen jaloissaan loikki iso, epämääräistä rotua oleva koira, jonka koko ja pörröinen kullanuskea turkki saivat sen muistutamaan omistajaansa hämmentävän paljon.

Kieran kahlasi rannalle tervehtimään Ash McDonaldia ja kääntyi niin, että Ash näki hänen rintaansa vasten lepäävän vauvan.

”No perkele!” Ash veti pyyhettä vähän syrjään työn kovettamalla sormenpäällään ja työnsi sänkiset kasvonsa lähemmäs Audreyta.

”Tuo on aivan liian söpö ollakseen sinun lapsesi, mutta onnea kuitenkin.” Ash suoristautui ja iski silmää Mialle, joka oli noussut ylös ja pudisteli hiekkaa hameestaan samalla kun käveli heitä kohti. ”Vitsi vitsi. Ihana tyttö.”

”Kiitos, Ash.” Mia tukahdutti haukotuksen, kun Ash suukotti häntä poskelle, ja kumartui sitten rapsuttamaan tämän koiraa. ”Hei, Shifty.”

Ash nyökäytti päätään Kieranin märkiä shortseja kohti. ”Mitenkäs vesi?”

”Ihan sopivaa.”

”Niin kuin vanhoina hyvinä aikoina, vai?”

Kieran hymyili. ”Uisin mieluummin.”

Kieran ei pystynyt edes laskemaan, montako tuntia oli teininä seissyt Ashin kanssa vyötäröä myöten meressä palauttelemassa aussifutismatsin jälkeisenä päivänä ja odottanut, että jääkylmä vesi tekisi tehtävänsä. Erittäin monta.

Ash oli käynyt Evelyn Bayssa vuosien ajan säännöllisen epäsäännöllisesti aina kesäisin, mutta viisitoistavuotiaana hänestä oli tullut kaupungin vakituinen asukas, kun hänen äitinsä oli muuttanut takaisin vanhoille kotikulmilleen avioeron jälkeen.

Kieran ei ollut tiennyt Ashista juuri mitään, paitsi että tämä oli asunut osavaltion länsiosassa olevassa kaivoskaupungissa, joka oli niin rankka paikka, että siellä pelattiin australialaista jalkapalloa sorakentällä ruohokentän sijaan. Siksi Kieranin ei ehkä olisi pitänyt yllättyä niin paljon havaitessaan, että uusi poika oli todella kova luu treeneissä. Ensimmäistä kertaa elämässään Kieran ei enää

automaattisesti ollutkaan paras nopeusharjoituksissa, hänen asemansa maalintekotilaston kärjessä oli uhattuna ja hänen peliliikkeensä, joita kukaan ei ollut vuosiin haastanut, kohtasivatkin tiukan vastuksen. Hän oli tuhlannut pari viikkoa ketutukseen ja alkanut sen jälkeen treenata sekä salilla että kentällä entistä kovemmin vain kettuuntuukseen jälleen huomattessaan, että Ash teki täsmälleen samoin.

Kerran kauden puolivälissä Kieran oli tullut rannalle myöhässä ja huomannut vasta veteen kahlattuaan päätyneensä vahingossa Ashin viereen. Koska Kieran ei ollut halunnut olla se, joka siirtyisi, hän oli ristinyt kätensä rinnalle ja tuijottanut tiukasti merelle. He olivat seisseet siinä hiljaa ja rinnatusten koko session ajan. Jossain näkymättömissä heistä pohjoiseen oli Australian manner, kaukana etelässä Antarktis. Heidän edessään ei levittäytynyt kuin horisontti.

”Olen tehnyt tässä kuussa enemmän omia ennätyksiä kuin koko viime vuoden aikana entisessä seurassani.”

Ashin ääni oli yllättänyt Kieranin. Hän oli vilkaissut poikaa, joka välillä oli aavistuksen vahvempi tai herkemmin reagoiva tai sekunnin nopeampi kuin hän ja välillä ei. Kun Ash jatkoi puhumista, Kieran piti katseensa vedessä.

”Se on itse asiassa ollut tosi hyvä homma.”

Ja helvetti, Kieran oli tajunnut ärsyyntyneenä mutta ymmärryksen ja arvostuksen jo hiipiessä hänen mieleensä, tyyppi oli oikeassa. Se oli ollut hyvä homma. Jouduttuaan treenaamaan tuota paskiaista vastaan Kieranista oli tullut parempi kuin ikinä ennen. Valmentaja oli ilmoittanut, että aika oli täynnä, ja Kieran oli kääntynyt katsomaan Ashia, joka kahlasii jo kohti rantaa. Hän oli avannut suunsa.

”Hei, odota vähän.”

Ash oli pysähtynyt odottamaan, ja siitä se sitten oli lähtenyt.

Kumpikaan heistä ei juuri enää pelannut, mutta vaikka aikaa oli kulunut jo melkein viisitoista vuotta, Kieran oli vähintään yhtä hyvässä tikissä kuin silloin. Hän oli nyt urheilufysioterapeutti ja suositteli vuorostaan ihmisille jääkylmässä suolavedessä seisoskelua. Ash näytti myös suunnilleen samalta kuin silloin, Kieran ajatteli. Ashilla oli pihatyörytys, ja säännöllinen multasäkkien heittäminen ja kaadettujen puiden kanssa painiminen oli tehnyt hänestä sitkeän lihaksikkaan.

”Milloin tulitte takaisin?” Ash laskee reppunsa hiekalle ja Kieran kuuli vaimeita metallisia kalahduksia, kun sen sisällä olevat puutarhatyökalut osuivat toisiinsa.

”Pari tuntia sitten.”

Kieran ja Mia olivat viipyneet Kieranin vanhempien talossa vain sen aikaa kuin kohteliaisuus vaati ennen kuin olivat poistuneet saadakseen vähän ”raitista ilmaa”. Kieran näki vanhempiensa takaverannan nytkin, talon ja rannan välissä oli vain valkoinen puuaita. Pelkkä ajatus, että heidän pitäisi kohta mennä takaisin sisään, aiheutti lievää suljetun paikan kammoa.

”Miten isäsi jakselee?” Ash kysyi. ”En ole törmännyt häneen pariin viikkoon.”

”Ei kovin hyvin.” Kieran mietti, pitäisikö hänen tarkentaa vähän, mutta ei, Ash tietysti nyökytteli jo. Evelyn Bayn kaltaisissa pikkukaupungeissa ihmiset tiesivät, mitä kenelkin kuului. Ash oli luultavasti asiasta paremmin perillä kuin Kieran itse. Hän ei ollut nähnyt isäänsä puoleentoista vuoteen, sen jälkeen kun Brian oli viimeisen kerran ollut riittävän hyvässä kunnossa lentääkseen Sydneyyn. Isä oli jo silloin ollut enimmäkseen aika pihalla kaikesta, ja Kieranin

äiti Verity oli melkein koko vierailun ajan saanut kärsivällisesti selittää miehelleen, mitä milloinkin oli meneillään. Kun Audrey oli kolme kuukautta sitten syntynyt, Verity oli tullut tapaamaan ensimmäistä lapsenlastaan yksin.

Vaikka se oli ollut yhtä selvä vaaran merkki kuin vilkkuva punainen valo, Kieran oli silti aiemmin päivällä järkyttynyt sanattomaksi, kun he olivat päässeet perille ja tavanneet ammottavan kuilun, joka oli joskus ollut Brian Elliott. Kieran mietti, oliko hänen isänsä tila todella huonontunut hyvin nopeasti, vai oliko hän itse vain aiemmin kieltäytynyt näkemästä totuutta. Oli miten oli, dementia oli saanut Brianista niskalenkin, vaikka hän oli vasta 66-vuotias. Jopa lääkärit olivat sitä mieltä, että Brianilla oli käynyt harvinaisen huono tuuri.

”Milloin he muuttavat?” Ash vilkaisi Kieranin vanhempien taloa.

”Parin viikon kuluttua.” Hoivakotipaikka Hobartissa oli jo valmiina odottamassa. ”Ajattelimme, että äiti saattaisi tarvita apua talon tyhjentämisessä.”

”Mitä äitisi aikoo tehdä? Ei kai hän itse hoivakotiin muuta?”

”Ei.” Kieran ajatteli Verityä, joka oli 64, mutta näytti kymmenen vuotta nuoremmalta ja juoksi tai pyöräili edelleen melkein joka päivä. ”Hän löysi kaksion hoivakodin läheltä.”

”Okei. Se on varmaan...” Ash pyyhkäisi hampaitaan kielellä kuin sopivaa sanaa etsien. ”Kätevää.”

”Joo.” Kieran todella toivoi, että olisi. Hän nimittäin uumoili, että Verity vihaisi siellä asumista sydämensä pohjasta.

Ash mietti hetken. ”Sano Veritylle, että vinkkaa minulle milloin talo on menossa myyntiin, niin laitan heidän pihansa kuntoon. Ilmaiseksi tietysti.”

”Oikeasti? Kiitos.”

”Ei mitään. Paskamainen tilanne heillä.”

Se oli totta, ja Kieran oli tiennyt sen. Hänen olisi pitänyt palata kotiin jo aiemmin.

”Milloin kävit täällä viimeksi?” Ash sanoi kuin olisi luke-
nut hänen ajatuksensa.

”Kaksi vuotta sitten?”

”On siitä varmaan enemmän aikaa”, Ash sanoi, ja Miakin ravisti päätään.

”Niin on, melkein kolme vuotta”, Mia sanoi ja kääntyi katsomaan Ashia. ”Mitä Olivialle kuuluu? Laitoin hänelle sähköpostia, että olemme tulossa tällä viikolla.”

”Hyvää, ja hän haluaa todellakin nähdä teidät.” Ash kurotti puhelimen käteensä. ”Katsotaan, olisiko hän nyt kotona, hän asuu ihan tässä lähellä. Fisherman’s Cottagessa.” Ash nyökäytti kohti taloja, jotka seisovivat kauempana hiekan reunalla selkä rantaan päin.

”Ai?” Kieran muisti matalan lautaverhoillun raken-
nuksen, joka oli reilun kymmenen talon päässä hänen vanhempiansa kodista. ”Kalastajamökki” oli sille turhan romanttinen nimitys. Ennemmin se oli suorastaan räi-
keä esimerkki 1960-luvun arkkitehtuurista, kuten melkein kaikki muutkin kaupungin talot – jopa osa uudemmista. ”Kauanko hän on ollut siinä vuokralla?”

”Ehkä puolitoista vuotta. Siitä asti kumminkin, kun muutti takaisin tänne.”

Sillä aikaa kun Ash soitti tyttöystävälleen, Kieran yritti kuvitella, miltä kolmekymppinen Olivia Birch näyttäisi. Hän ei ollut nähnyt Oliviaa kunnolla – hän yritti laskea päässään – no, vuosiin, joten hänen mielikuvissaan Oli-
via oli edelleen kahdeksantoista. Olivia oli ollut pitkä ja solakka, ja hänen olemuksessaan oli ollut ylväyttä. Hän

oli sitä tyyppiä, jota aikuiset kuvasivat sanalla ”veistoksellinen” ja pojat sanalla ”kuuma”. Hän oli ollut tuttu näky rannalla, kiharat ruskeat hiukset korkealla poninhännällä, jonka hän sysäsi kärsimättömästi syrjään vetäessään märkäpukunsa vetoketjua kiinni. Hän olisi tietysti edelleen pitkä, ja luultavasti edelleen kaunis. Jos sai synnyinlahjaksi sellaisen ulkonäön kuin Olivialla, se oli yleensä pysyvää laatua.

Ash piti puhelinta korvallaan, katkaisi puhelun ja rypisti näytölle kulmiaan. Hän nosti katseensa ja huikkasi Kieranin yllätykseksi jonnekin kauemmas rannalle.

”Hei! Bronte!”

Hiekkaa tutkinut nuori nainen kyykisteli nyt vesirajassa tähtäillen jotain kamerallaan. Hän nosti katseensa Ashin huudon kuultuaan ja nousi seisomaan. Hänen hameensa lepatti merituulussa.

”Livin kämppis”, Ash sanoi Kieranille ja Mialle, osoitti sitten mökkiä ja huusi: ”Onko Olivia kotona?”

Tyttö – Bronte, Kieran päätteli – ravisti päätään liioittelun, että ele näkyisi heille asti. *Ei*. He pikemminkin näkivät kuin kuulivat tytön sanat, jotka katosivat tuulen mukaan.

Ash kupersi toisen kämmentensä suun ympärille. ”Missä hän on?”

Olankohautus. *En tiedä.*

”Jaha, selvä.” Ash katsoi taas puhelintaan, ja hänen kulumansa kurtistuivat entisestään. ”Missä lie. Mutta hei, hän on tänään töissä. Mennään kaikki sinne parille, niin hän pääsee moikkaamaan teitä.”

”Onko Liv edelleen töissä Surf and Turfissa?” Mia sanoi ja yritti turhaan olla näyttämättä yllättyneeltä.

”Joo”, Ash sanoi. ”Ainakin toistaiseksi. Eli moneltako nähdään? Kahdeksan kieppeillä?”

”Enpä tiedä.” Kieran osoitti pyyhkeeseen käärittyä Audreyta, joka oli nyt hereillä aurinkohattunsa alla. ”Meillä on tämä kääryle, joten...”

”Eivätkö isoäidit ole olemassa juuri sitä varten?” Ash kirjoitti jo tekstaria. ”Laitan Liville viestin, että olemme tulossa. Pyydän Seaninkin.”

Kieran ja Mia vaihtoivat katseen, joka sisälsi kokonaisen keskustelun. Se päättyi lähes näkymättömään nyökkäykseen: he lähtisivät molemmat.

”Okei.” Ash oli saanut viestin lähetettyä, nosti reppunsa maasta ja heivasi sen taas olalleen. ”Minun pitää painua takaisin hommiin. Nähdään illalla.” Hän kumartui katsoomaan Audreyta. ”Ei koske sinua, pikkuinen. Sinä saat viettää laatu-aikaa mummin kanssa.”

Audrey kääntyi katsomaan Ashia, ja tuuli tarttui hänen hattunsa lieriin ja nykäisi päähineen mukaansa. Sekä Kieran että Ash yrittivät napata sen, mutta hattu oli lentänyt jo puoliväliin rantaa ennen kuin he ehtivät ottaa askeltaakaan. Ash teki taas käsistään äänitorven.

”Bronte!”

Nuori nainen oli nyt polvia myöten vedessä ja tutki pitkää merileväsoiroa, jota piteli molemmissa käsissään. Kangaskassi lojui turvallisesti hiekalla hänen takanaan. Hän nosti katseensa Ashin huudon kuullessaan. Liike näytti sekä kärsimättömältä että suopealta.

No, mitä nyt?

Bronte huomasi Audrey'n pikku hatun, joka kieppui eteenpäin vettä viistäen, ja pudotti levät. Hän lähti juoksemaan hatun perään, kokosi hameen helmat toisella kädellä polvien yläpuolelle ja loiskutteli eteenpäin aaltojen valkoiset harjat jaloissa kuohuen. Hän oli jo melkein hatun luona, kun tuuli sieppasi sen taas, nosti ylös ja

puhalsi kauemmas merelle hänen kättensä ulottumatto-
miin.

Kieran näki, miten Bronte pysähtyi ymmärrettyään, että peli oli menetetty. Hän päästi irti hameenhelmasta, joka jäi nippa nappa vesirajan yläpuolelle, ja nosti hajamielisesti vaaleaa hiusryöppyään niskasta niin, että se jäi hänen käteensä pörröiseksi sykeröksi. Hän katseli hattua, joka kellui tiehensä.

”Mitä sinä siinä seisot?” Ash virnisteli. ”Ui perään!”

Nainen nauroi ja huusi jotain takaisin, luultavasti ”ui itse”.

”Hemmetti, Bronte, älä nyt ole itsekäs. Olet jo valmiiksi vedessä.”

Nainen päästi hiuksensa putoamaan ja näytti Ashille keskisormea.

Ash nauroi ja kääntyi pois päin, kun hänen puhelimensa surahti. Hän vilkaisi sitä, mutta ei sanonut mitään.

Kieran tähyili hattua, joka aalloilla keikkuessaan muis-
tutti inhottavasti jonkun päätä.

”Jaahas.” Mia kurotti ottamaan Audreyn Kieranilta. ”Sinne meni se hattu, muruseni. Anteeksi vain.”

Audrey ei siitä piitannut, vaan nosti pullean kätensä ja tarttui äitinsä kaulakoruun. Hän nyki hopeaketjua pienellä nyrkillään, ja he seisoivat rannalla katselemassa, kun hattu painui pinnan alle ensin kerran, sitten toisen, ja katosi lopulta meren syvyyskiin.

MYRSKY. TRAGEDIA. SALAISUUS.

Päivänä jona Evelyn Bayhin iskee myrsky, Kieran Elliott tekee kohtalokkaan virheen. 12 vuotta myöhemmin Kieran palaa kotiin Tasmaniaan mutta joutuu huomaamaan, ettei tuttavapiiri ole antanut hänen tekoaan anteeksi.

Kun Kieranin kotikaupungin rannalta löytyy nuoren naisen ruumis, vastaamattomat kysymykset myrskypäivän tapahtumista nousevat jälleen pintaan. Joku – naapuri, ystävä tai sukulainen – on salannut totuuden yli vuosikymmenen ajan, eikä kehenkään voi luottaa.

”Harperin kirjojen tiivis ja jännittävä tunnelma on kuin hyvästä rikoselokuvasta. Vaatii erityistä lahjakkuutta kirjoittaa tarina, joka on vangitseva ja nopeatemppoinen mutta samaan aikaan arkinen ja uskottava.”

THE INDEPENDENT

9 789520 440107

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-4010-7

Aikuperäiskansi: MDCN Creative
Kannen valokuvat: Getty Images